

Archeologienota Eke Bekaertstraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Kris VAN QUAETHEM

18-12-2017

Titel: Archeologienota Eke Bekaertstraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Kris Van Quaethem

Projectcode bureauonderzoek: 2017K306

Intern projectnummer: 2017.231

Locatiegegevens: Eke Bekaertstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 98013,2 en Y: 183669,69; X: 98160 en Y: 183818,24

Kadastergegevens: Nazareth, afdeling 1, sectie E, perceel 316A (zie figuur 3)

Topografische kaart: zie figuur 1 en 2

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Kris Van Quaethem (assistent-archeoloog) en Frank Reyné (contactpersonen initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 18/12/2017

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

<u>1.</u>	<u>INLEIDING</u>	<u>4</u>
1.1.	WETTELIJK KADER	4
1.2.	ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1.	VRAAGSTELLING	4
1.2.2.	RANDVOORWAARDEN	4
1.3.	WERKWIJZE EN STRATEGIE	4
1.3.1.	MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	4
1.3.2.	ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	5
1.3.3.	ADVIES SPECIALISTEN	5
1.3.4.	WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	5
1.3.5.	SELECTIE BRONNEN	5
<u>2.</u>	<u>BUREAUONDERZOEK</u>	<u>6</u>
2.1.	HUIDIGE TOESTAND EN GEPLANEDE WERKEN	6
2.2.	BEKNOPT HISTORISCH EN ARCHEOLOGISCH KADER	11
2.3.	SYNTHESE	14
<u>3.</u>	<u>SAMENVATTING</u>	<u>15</u>
<u>4.</u>	<u>BIBLIOGRAFIE</u>	<u>17</u>
<u>5.</u>	<u>BIJLAGES</u>	<u>18</u>

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor wegenis- en rioleringswerken in de Bekaertstraat te Eke (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingreep 1000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Deze archeologienota betreft een nota met beperkte samenstelling. Indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologische kader aantoont dat:

- 1) met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
- 2) de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
- 3) verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst;

en er dus geen verdere maatregelen nodig zijn, dan mag de rapportering over het bureauonderzoek van het terrein beperkt blijven tot nota met beperkte samenstelling zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk versie 2.0, p. 106. Voor dit project is een combinatie van het tweede en derde element van toepassing. Het doorslaggevend aspect betreft de historische beschrijving van het onderzochte gebied.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Op basis van de info aangereikt door de initiatiefnemer, het raadplegen van enkele digitale en analoge bronnen kon de nota met beperkte samenstelling worden opgesteld door de erkende archeoloog.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

Info over het project werd aangereikt door de initiatiefnemer, door de erkende archeoloog werden bijkomend enkele digitale en analoge bronnen geraadpleegd.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand en geplande werken

Het plangebied is 3087m² groot en betreft de volledige Bekaertstraat. Dit is een bestaande straat in Eke, een deelgemeente van Nazareth. De straat heeft een U-vorm en is een zijstraat van de Bosstraat. Het plangebied bevindt zich ten noorden van de N452, de verbindingsweg tussen Eke en Nazareth. De Bekaertstraat is centraal tussen beide dorpskernen gelegen, vlak ten oosten van de spoorlijn Gent-Oudenaarde. De straat is langs alle zijden bebouwd met halfopen en gesloten bebouwingen.

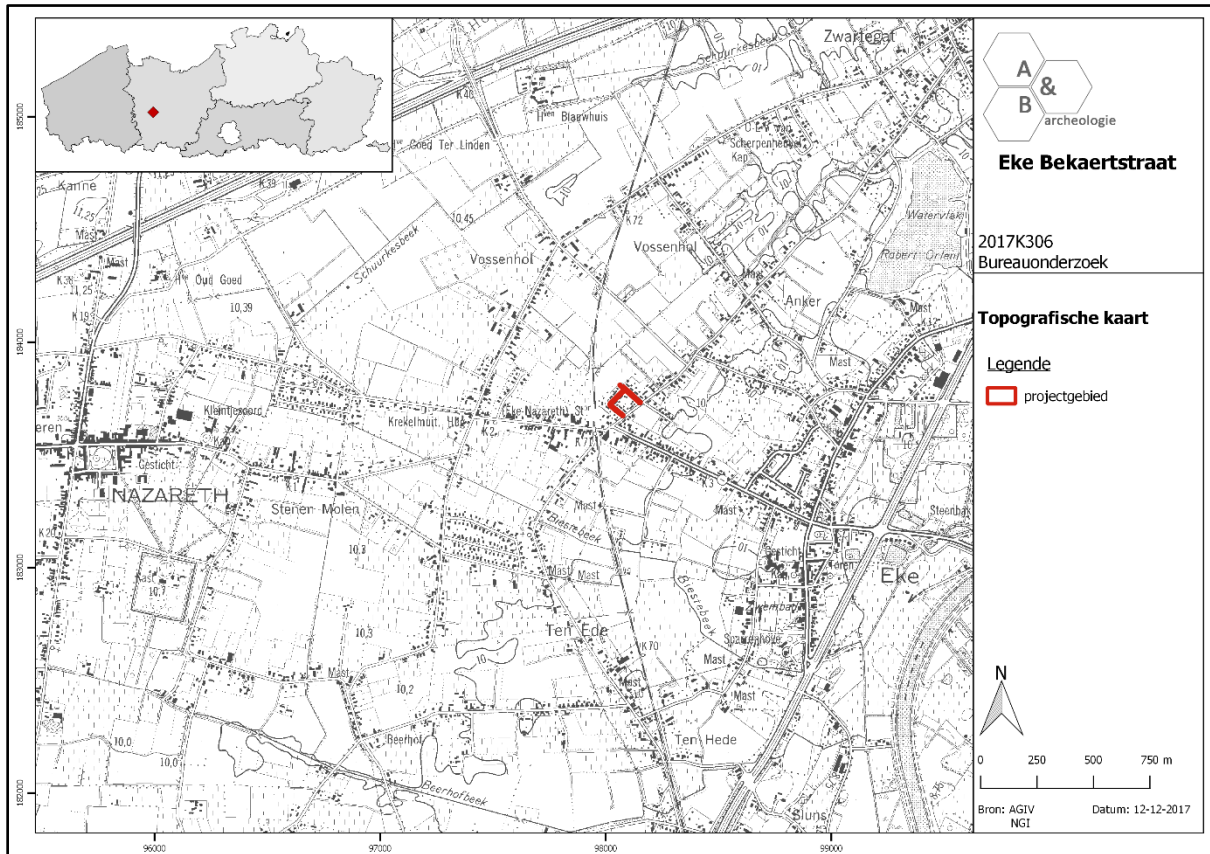
De Bekaertstraat wordt aan beide zijden afgezoomd door een parkeerstrook die ofwel met gras is begroeid, met steenslag verhard of gewoon uit zand bestaat. Op geregelde afstand staan in deze stroken bomen. Onder de beide strook zijn nutsleidingen aanwezig (o.a. elektriciteit voor de huizen en de straatverlichting, waterleiding).

Binnen het plangebied zullen volgende werken uitgevoerd worden:

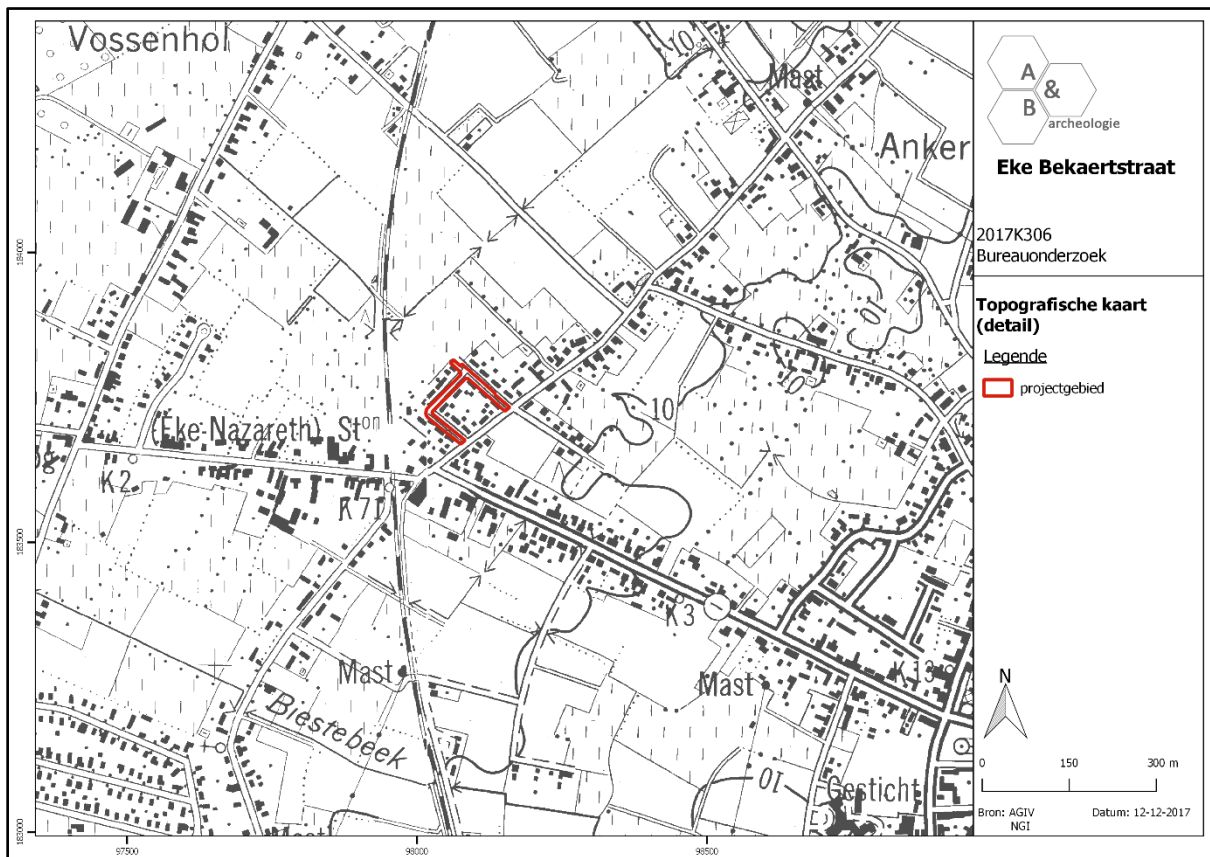
- Opbraak van de bestaande straat;
- Aanbrengen van een gescheiden rioleringsstelsel onder het wegdek;
- Inrichten van de zijstroken als uniforme parkeer- en groenstroken.

De bomen en verlichtingspalen blijven behouden.

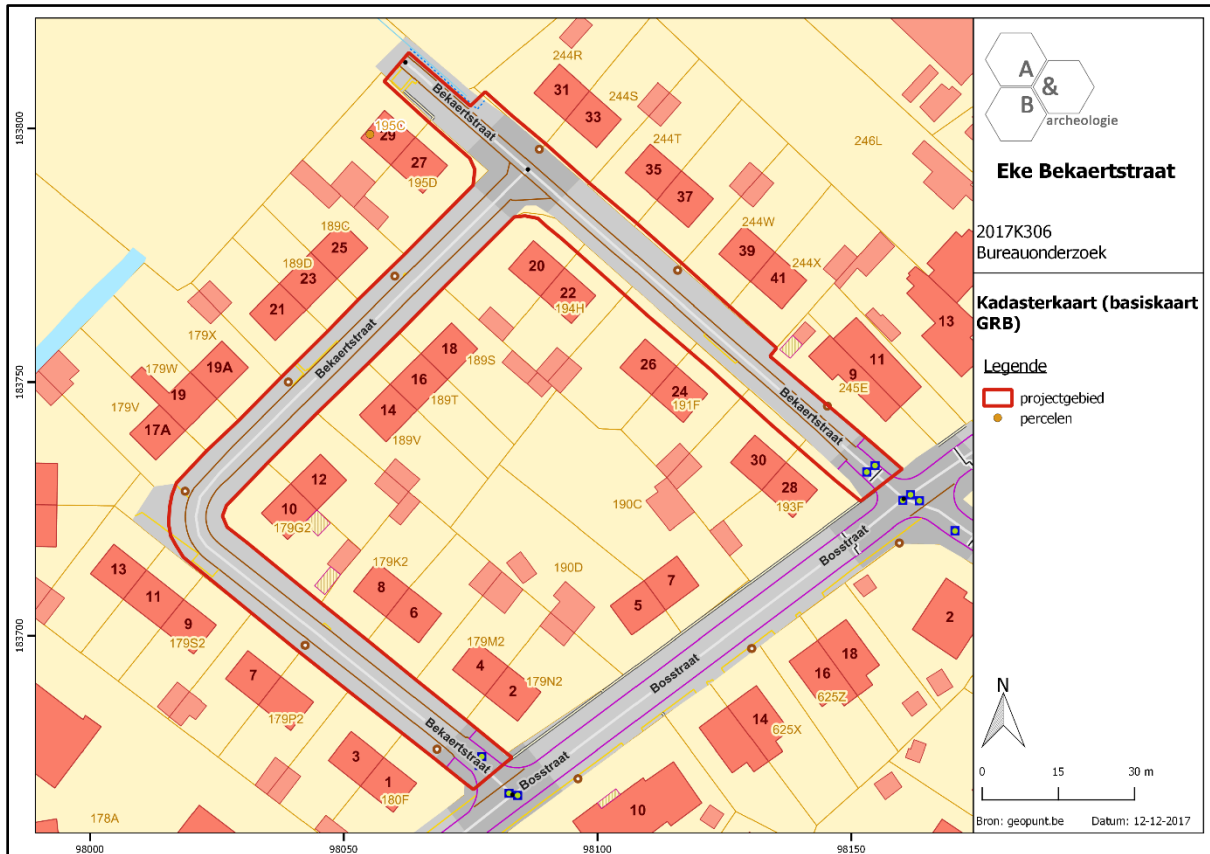
De straat inclusief zijstroken is 10m breed. De straat zelf heeft een breedte van 4,40m. De diepste verstoring vindt plaats bij de aanleg van deze riolering, deze zal dieper gaan dan bestaande verstoring veroorzaakt door het bouwrijp maken van de verkaveling en het aanleggen van de huidige Bekaertstraat. Ter hoogte van de zijstroken wordt geen bijkomende verstoring gecreëerd dan deze die reeds aanwezig is door aanleg van nutsleidingen op deze plek; de uitgraving hier beperkt zich tot maximaal 30cm.

Figuur 1 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 2 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 3 Zicht op het kadasterplan met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 4 Aanduiding van het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).

Figuur 5 Zicht vanuit het zuidoosten op het zuidwestelijke deel van de Bekaertstraat (bron: <https://www.google.be/maps>).

Figuur 6 Zicht vanuit het zuidwesten op het noordwestelijke deel van de Bekaertstraat (bron: <https://www.google.be/maps>).

Figuur 7 Zicht vanuit het zuidoosten op het noordoostelijke deel van de Bekaertstraat (bron: <https://www.google.be/maps>).

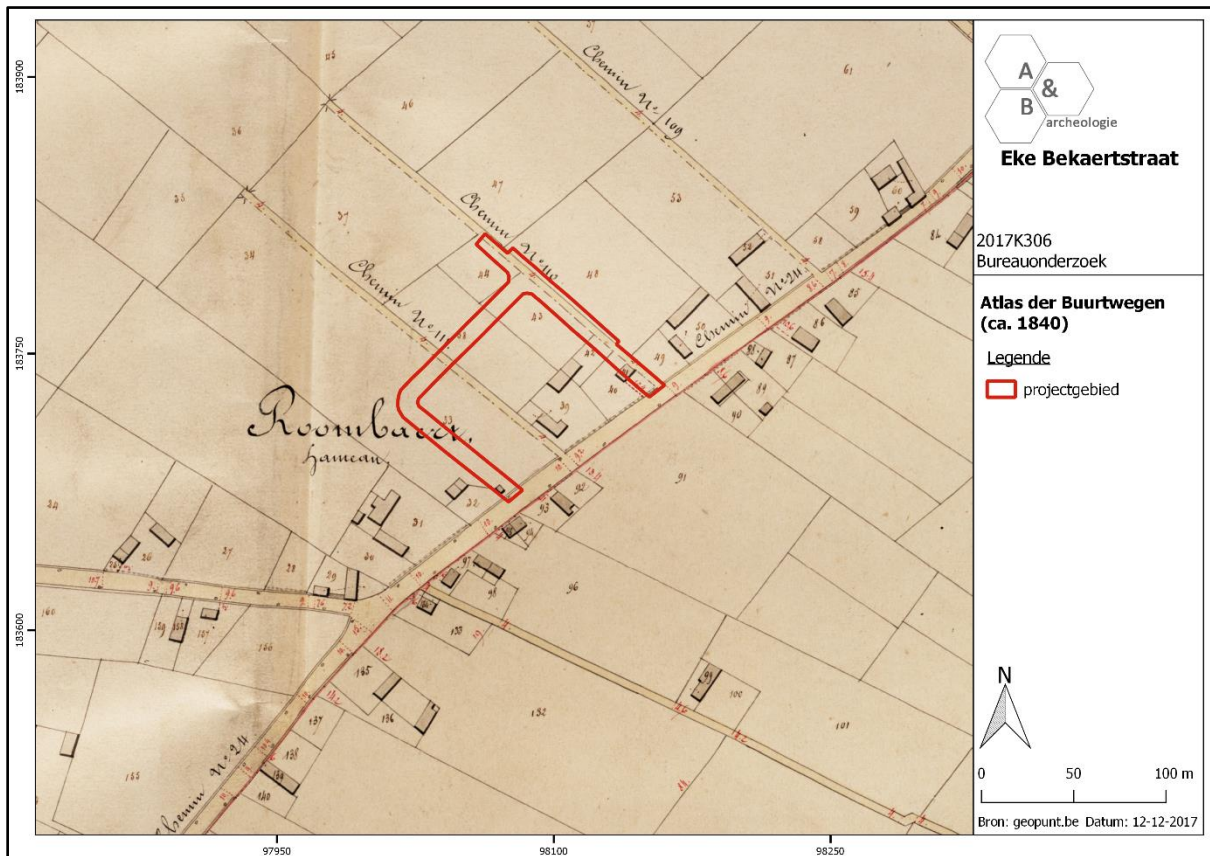
Figuur 8 Geplande werken geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

2.2. Beknopt historisch en archeologisch kader

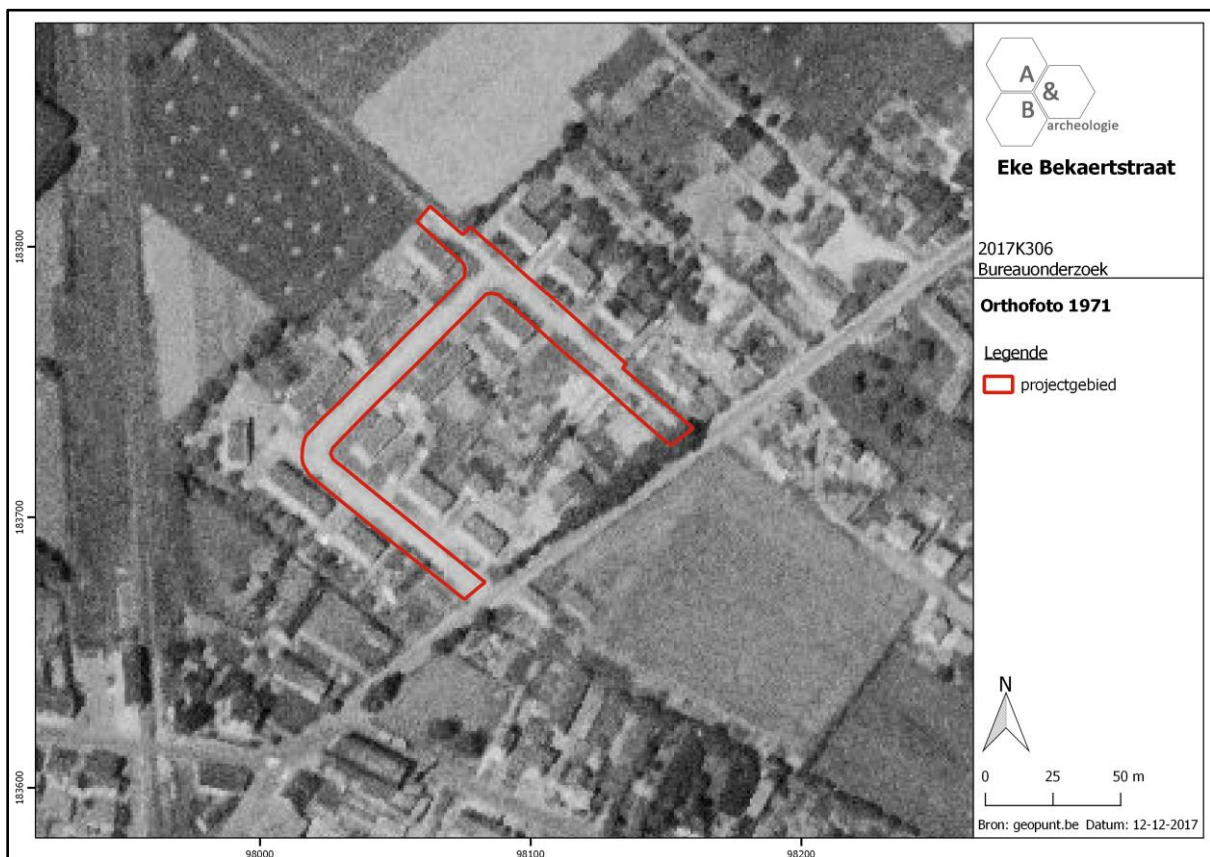
Het plangebied was tot in de tweede helft van de 20ste eeuw in gebruik als landbouwgrond. Op de Ferrariskaart uit 1770-1777 is de Bosstraat reeds aanwezig, met aan weerszijden verspreide bebouwing met daarachter landbouwgronden. Of er binnen de grenzen van het plangebied op dat moment bebouwing aanwezig is, is niet duidelijk. Op de Atlas der Buurtwegen uit midden 19de eeuw is de situatie vergelijkbaar, op die kaart is te zien dat er in het zuidwestelijke en noordoostelijke deel van de Bekaertstraat telkens een klein gebouwtje aanwezig is, waarschijnlijk niet meer dan een stal. Op de plek van het noordoostelijke deel van de Bekaertstraat is een landweg aanwezig, een tweede landweg iets naar het westen doorsnijdt het noordwestelijke deel van de Bekaertstraat. In de tweede helft van de 20ste eeuw worden de omliggende gronden verkaveld en bebouwd en wordt de Bekaertstraat aangelegd. De situatie te zien op de luchtfoto van 1971 komt overeen met de huidige situatie. Op de CAI-kaart worden ter hoogte van het plangebied geen gekende archeologische sites aangeduid. De dichtstbijzijnde locaties (155104 ten oosten, 155151 en 155152 ten zuiden) betreffen prospectievondsten van lithische artefacten uit de steentijden. Verder naar het oosten zijn meerdere middeleeuwse sites gekend via cartografie, archieven en beperkt archeologisch onderzoek, ten zuidoosten zijn enkele Romeinse sites gekend. Op het plangebied is een Zdh bodem aanwezig: matig natte zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. Eventuele artefacten steentijdsites zullen wegens het ontbreken van afgedekte niveaus niet in situ bewaard zijn in dergelijke bodems, en door het landbouwgebruik opgenomen zijn in de ploeglaag en verspreid zijn geraakt.

Figuur 9 Aanduiding van het plangebied op de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).

Figuur 10 Aanduiding van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

Figuur 11 Aanduiding van het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

2.3. Synthese

Ter hoogte van de zijstroken zullen de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed. Er is op deze plek reeds verstoring aanwezig door de bestaande nutsleidingen, de geplande werken gaan niet dieper dan deze bestaande verstoringen. De kans is bovendien zeer groot dat de bestaande nutsleidingen het eventueel aanwezige archeologische erfgoed hebben vernield, maar dat kan niet met aantoonbare zekerheid worden aangetoond.

Ter hoogte van de wegenis waar een nieuw rioleringsstelsel wordt aangelegd zal verder onderzoek met aantoonbare zekerheid niet leiden tot nuttige kenniswinst. De werken worden uitgevoerd in een sleuf van maximaal 4m breed die de U-vorm van de straat volgt. Buiten deze sleuf zijn er geen uitbreidingsmogelijkheden. Er is geen gekende archeologische site aanwezig binnen de grenzen van het plangebied. In het midden van de 19de eeuw waren er 2 landwegen aanwezig die door het plangebied lopen, en mogelijk 2 stalletjes. Het archeologisch registreren van deze structuren – indien restanten hiervan bewaard zouden zijn – zal geen relevante kennisvermeerdering met zich meebrengen aangezien deze structuren reeds gekend zijn via cartografische bronnen. De archeologische verwachting voor de periode vóór eind 18de eeuw betreft landelijke bewoning en begraving uit de periode neolithicum-metaaltijden-Romeinse periode-middeleeuwen; dergelijke sites kenmerken zich door grondsporen die zich uitstrekken over grote oppervlaktes en die niet in hun totaliteit kunnen gevat worden in een sleuf van maximaal 4 meter waarbij er geen uitbreidingsmogelijkheden zijn. Eventuele sporen zullen moeilijk herkend worden, en ook de interpretatie ervan zal problematisch zijn. Een verder onderzoek zal bijgevolg meer vragen oproepen dan beantwoorden, de kosten-batenanalyse ervan zal negatief uitvallen en er zal geen nuttige kenniswinst zijn. De kans is bovendien zeer groot dat de bestaande wegenis het eventueel aanwezige archeologische erfgoed reeds heeft vernield, maar dat kan niet met aantoonbare zekerheid worden aangetoond.

Op basis van bovenstaande argumenten zijn er geen verdere archeologische maatregelen nodig en kan de rapportering beperkt blijven tot een archeologienota met beperkte samenstelling.

3. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor wegenis- en rioleringswerken in de Bekaertstraat te Eke (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingreep 1000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is 3087m² groot en betreft de volledige Bekaertstraat. Dit is een bestaande straat in Eke, een deelgemeente van Nazareth. De straat heeft een U-vorm en is een zijstraat van de Bosstraat. Het plangebied bevindt zich ten noorden van de N452, de verbindingsweg tussen Eke en Nazareth. De Bekaertstraat is centraal tussen beide dorpskernen gelegen, vlak ten oosten van de spoorlijn Gent-Oudenaarde. De straat is langs alle zijden bebouwd met halfopen en gesloten bebouwingen. De Bekaertstraat wordt aan beide zijden afgezoomd door een parkeerstrook die ofwel met gras is begroeid, met steenslag verhard of gewoon uit zand bestaat. Op geregelde afstand staan in deze stroken bomen. Onder de beide strook zijn nutsleidingen aanwezig (o.a. elektriciteit voor de huizen en de straatverlichting, waterleiding).

Binnen het plangebied zullen volgende werken uitgevoerd worden:

- Opbraak van de bestaande straat;
- Aanbrengen van een gescheiden rioleringsstelsel onder het wegdek;
- Inrichten van de zijstroken als uniforme parkeer- en groenstroken.

De bomen en verlichtingspalen blijven behouden. De straat inclusief zijstroken is 10m breed. De straat zelf heeft een breedte van 4,40m. De diepste verstoring vindt plaats bij de aanleg van deze riolering, deze zal dieper gaan dan bestaande verstoring veroorzaakt door het bouwrijp maken van de verkaveling en het aanleggen van de huidige Bekaertstraat. Ter hoogte van de zijstroken wordt geen bijkomende verstoring gecreëerd dan deze die reeds aanwezig is door aanleg van nutsleidingen op deze plek; de uitgraving hier beperkt zich tot maximaal 30cm.

Het plangebied was tot in de tweede helft van de 20ste eeuw in gebruik als landbouwgrond. Op de CAI-kaart worden ter hoogte van het plangebied geen gekende archeologische sites aangeduid. De dichtstbijzijnde locaties betreffen prospectievondsten van lithische artefacten uit de steentijden. Verder naar het oosten zijn meerdere middeleeuwse sites gekend via cartografie, archieven en beperkt archeologisch onderzoek, ten zuidoosten zijn enkele Romeinse sites gekend.

Ter hoogte van de zijstroken zullen de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed. Er is op deze plek reeds verstoring aanwezig door de bestaande nutsleidingen, de geplande werken gaan niet dieper dan deze bestaande verstoringen. De kans is bovendien zeer groot dat de bestaande nutsleidingen het eventueel aanwezige archeologische erfgoed hebben vernield, maar dat kan niet met aantoonbare zekerheid worden aangetoond.

Ter hoogte van de wegenis waar een nieuw rioleringsstelsel wordt aangelegd zal verder onderzoek met aantoonbare zekerheid niet leiden tot nuttige kenniswinst. De werken worden uitgevoerd in een sleuf van maximaal 4m breed die de U-vorm van de straat volgt. Buiten deze sleuf zijn er geen uitbreidingsmogelijkheden. Er is geen gekende archeologische site aanwezig binnen de grenzen van het plangebied. In het midden van de 19de eeuw waren er 2 landwegen aanwezig die door het plangebied lopen, en mogelijk 2 stalletjes. Het archeologisch registreren van deze structuren – indien restanten hiervan bewaard zouden zijn – zal geen relevante kennisvermeerdering met zich meebrengen aangezien deze structuren reeds gekend zijn via cartografische bronnen. De archeologische verwachting voor de periode vóór eind 18de eeuw betreft landelijke bewoning en begraving uit de periode neolithicum-metaaltijden-Romeinse periode-middeleeuwen; dergelijke sites kenmerken zich door grondsporen die zich uitstrekken over grote oppervlaktes en die niet in hun totaliteit kunnen gevat worden in een sleuf van maximaal 4 meter waarbij er geen uitbreidingsmogelijkheden zijn. Eventuele sporen zullen moeilijk herkend worden, en ook de interpretatie ervan zal problematisch zijn. Een verder onderzoek zal bijgevolg meer vragen oproepen dan beantwoorden, de kosten-batenanalyse ervan zal negatief uitvallen en er zal geen nuttige kenniswinst zijn. De kans is bovendien zeer groot dat de bestaande wegenis het eventueel aanwezige archeologische erfgoed reeds heeft vernield, maar dat kan niet met aantoonbare zekerheid worden aangetoond.

Op basis van bovenstaande argumenten zijn er geen verdere archeologische maatregelen nodig en kon de rapportering beperkt blijven tot een archeologienota met beperkte samenstelling.

4. Bibliografie

- <https://cai.onroerenderfgoed.be/>
- <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://www.google.be/maps>

5. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	7
Figuur 2 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI)...	7
Figuur 3 Zicht op het kadasterplan met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	8
Figuur 4 Aanduiding van het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).	8
Figuur 5 Zicht vanuit het zuidoosten op het zuidwestelijke deel van de Bekaertstraat (bron: https://www.google.be/maps).	9
Figuur 6 Zicht vanuit het zuidwesten op het noordwestelijke deel van de Bekaertstraat (bron: https://www.google.be/maps).	9
Figuur 7 Zicht vanuit het zuidoosten op het noordoostelijke deel van de Bekaertstraat (bron: https://www.google.be/maps).	10
Figuur 8 Geplande werken geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be).	10
Figuur 9 Aanduiding van het plangebied op de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).	11
Figuur 10 Aanduiding van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	12
Figuur 11 Aanduiding van het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).	12
Figuur 12 Aanduiding van het plangebied op de CAI (bron: CAI en geopunt.be).	13

Bijlage: Bouwplannen (bron: initiatiefnemer)

PLAN 2/6 : GRONDPLAN WEGEN

Wegenis - en Rioleringswerken : BEKAERTSTRAAT

Opdrachtgevers :
 GEMEENTE NAZARETH
 DORP 1 - 9810 NAZARETH

FARYS
 STROPSTRAAT - 9000 GENT

GELEGEN : NAZARETH - BEKAERTSTRAAT

Gekadaastreerd :
NAZARETH - 1e Afdeling - Sectie E
Nr. 316/A

Gezien en goedgekeurd door de gemeenteraad van Nazareth in zitting van
om gevoegd te worden bij de bestuurlijke akte van overdracht.

De Secretaris

Opgemaakt door :

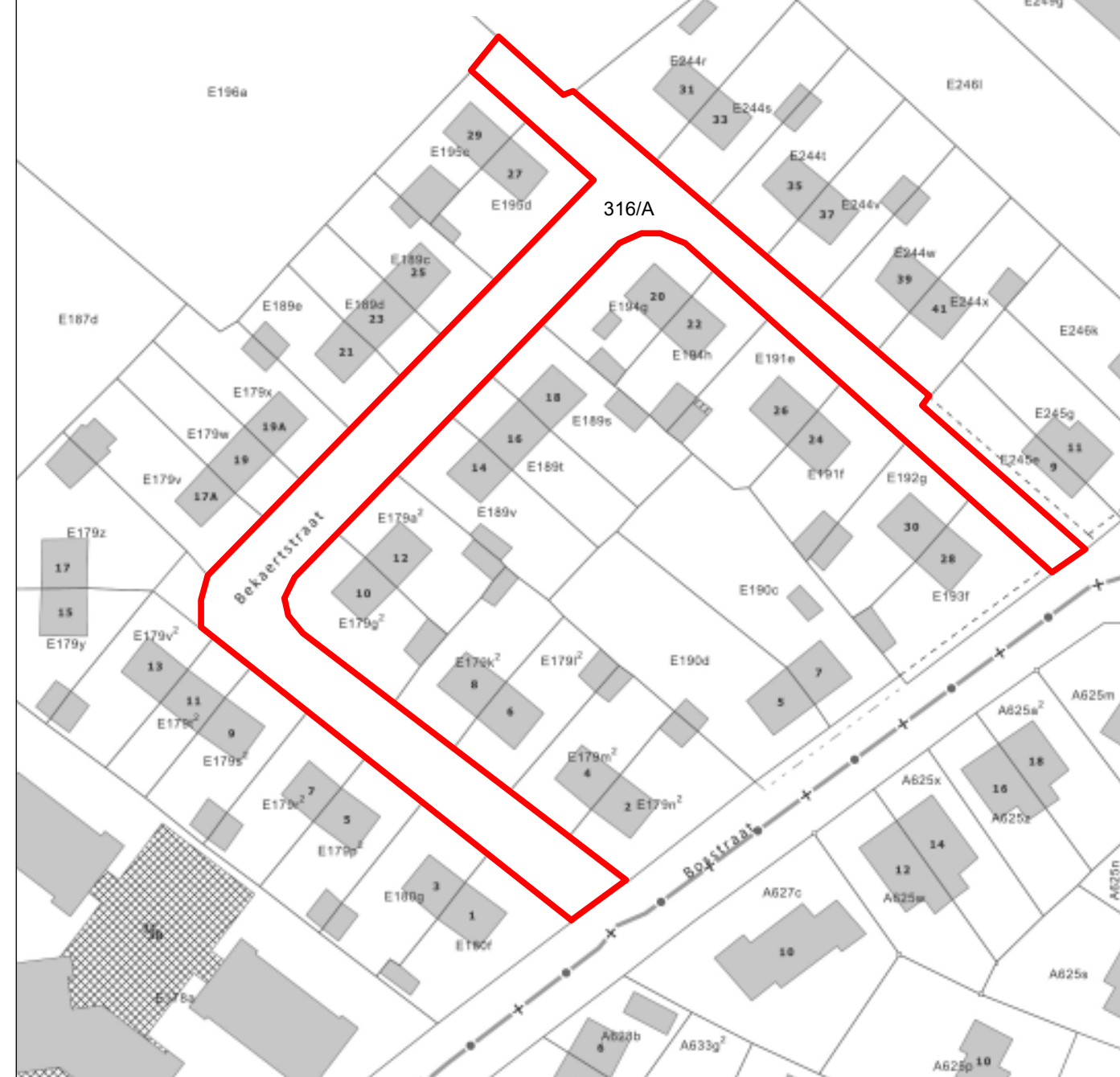
Frank Reyné
Landmeter - Expert

Frank Reyne | landmeter - expert
Oudenaardseheerweg 14a - 9810 Nazareth
tel : ++32 (0) 9 384 65 13 | gsm : ++32 (0) 486 42 65 69
frank.reyne@telenet.be | BTW BE 740 184 828

Frank Reyné

Nazareth, 10 mei 2017

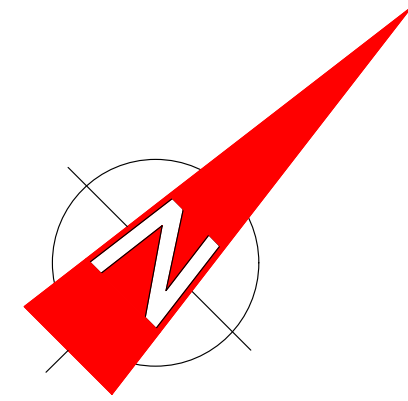
Uittreksel Kadastraalplan (schaal : 1/1000)

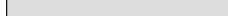
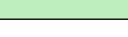
Liggingsplan (schaal : 1/5000)

NAZARETH - 1 ° Afdeling - Sectie E

LEGENDE

	Rooilijn
	Ontworpen beton verharding
	Ontworpen parkeer- / groenstrook in grasplaten HDPE
	Ontworpen oprit in grijze betonstraatstenen
	Ontworpen vlakke kantstrook (0.30) en trottoirband type IE + straatkolk
	Nieuw aan te planten bomen

	Bestaande boom
	Bestaande inspectieput
	Bestaande verlichtingspaal
	Bestaande afsluiting
	Bestaande rooster
	Bestaande woning
nr.33	

PROVINCIE

OOST-VLAANDEREN

GEMEENTE

NAZARETH

SECTOR

NAZARETH

PLAN 5/6 : DWARSPROFIELEN

Wegenis - en Rioleringswerken : BEKAERTSTRAAT

Opdrachtgever :

GEMEENTE NAZARETH
DORP 1 - 9810 NAZARETH

GELEGEN : NAZARETH - BEKAERTSTRAAT

Gekadastreerd :

NAZARETH - 1e Afdeling - Sectie E
Nr. 316/A

Gezien en goedgekeurd door de gemeenteraad van Nazareth in zitting van
om gevoegd te worden bij de bestuurlijke akte van overdracht.

De Secretaris

De Burgemeester - Voorzitter

Opgemaakt door :

Frank Reyné

Landmeter - Expert

Frank Reyné | landmeter - expert

Oudenaardseheerweg 14a - 9810 Nazareth

tel : ++32 (0) 9 384 85 15 | gsm : ++32 (0) 486 42 65 69

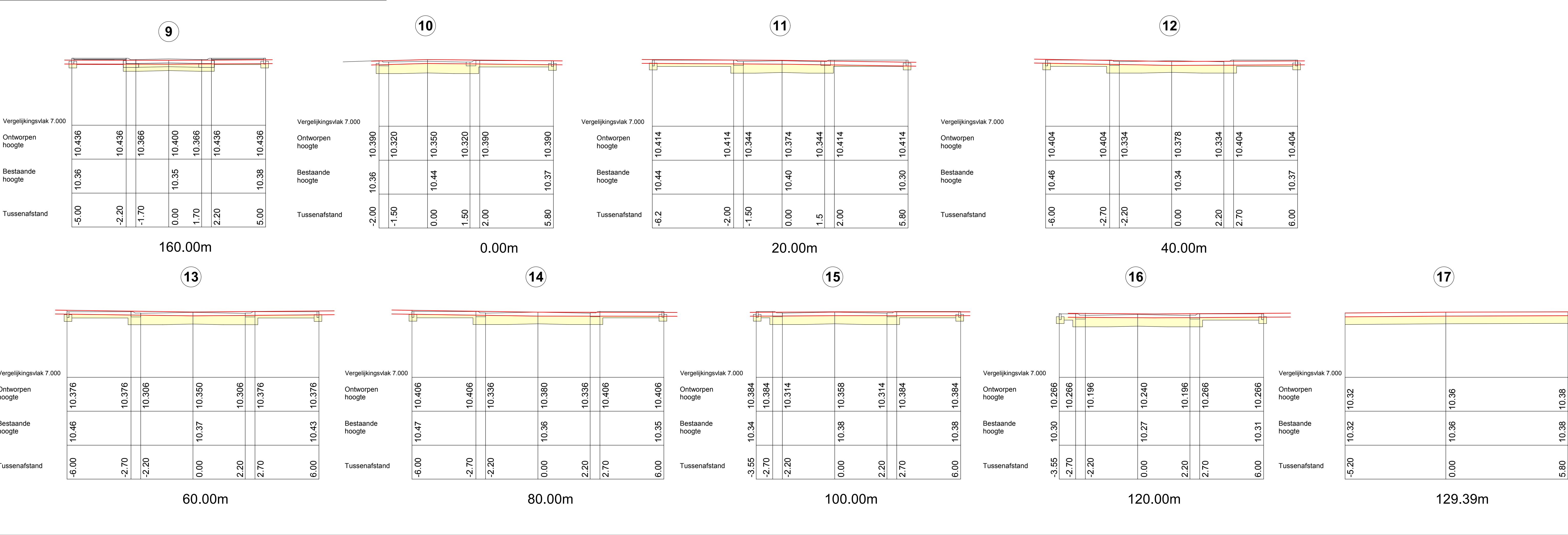
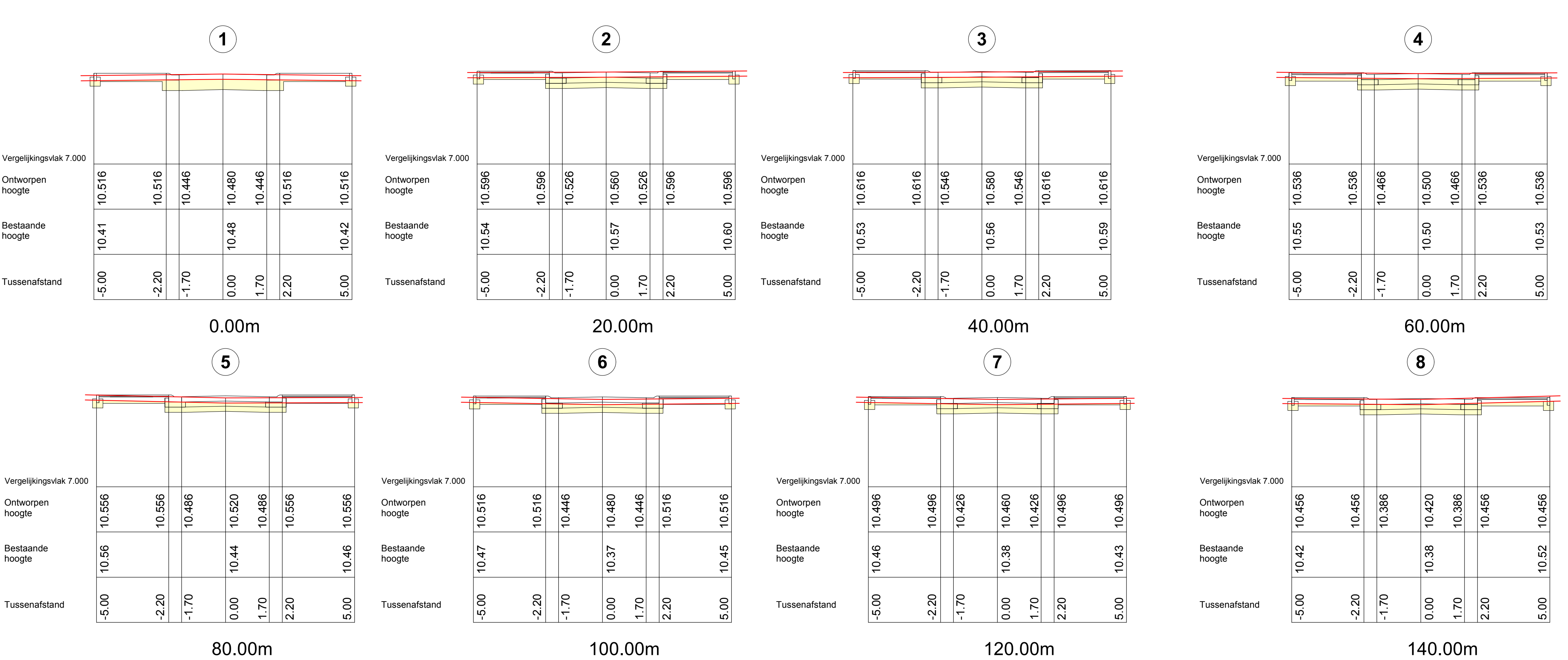
frank.reyne@telenet.be | BTW BE 740 184 828

Frank Reyné

Dossiernr. 16-563

Schaal : 1/100

Nazareth, 25 maart 2017

Legende

Ontworpen toestand

Ontworpen toestand (onderkant weggelof)

Bestaand toestand

Bestaand toestand na afgraving (200mm)

Ophoging

Uitgraving

D5 Ontworpen inspectieput D.W.A.

R1 Ontworpen inspectieput R.W.A.

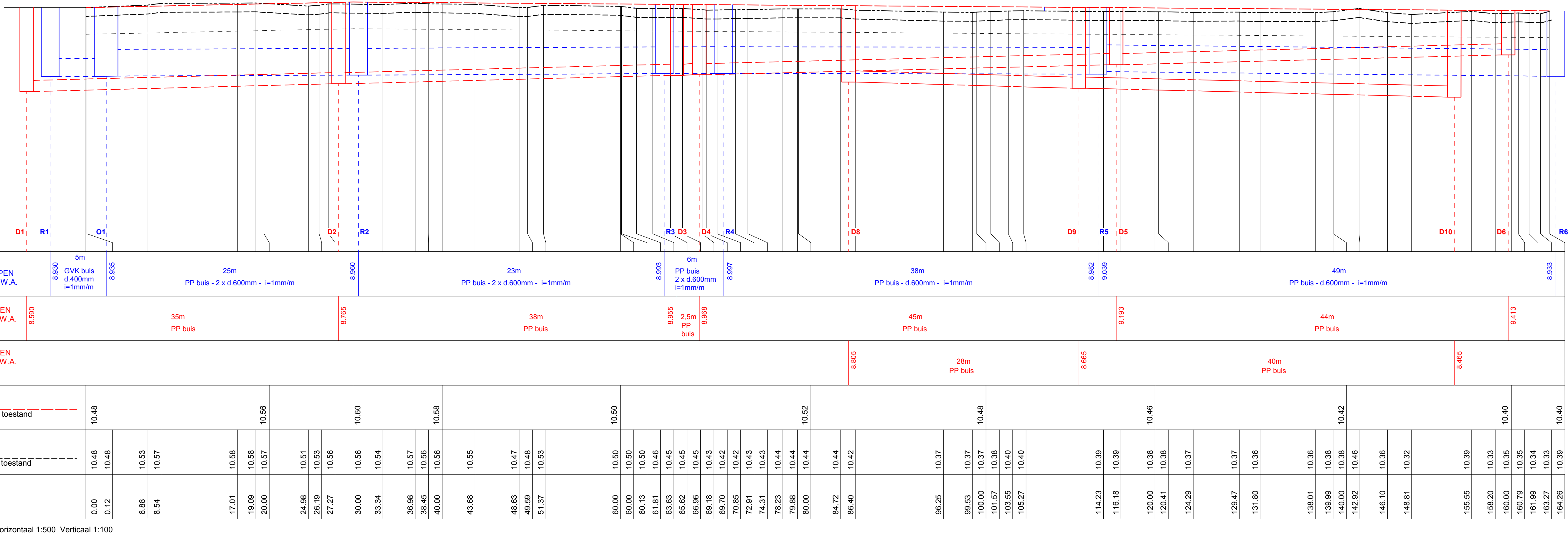
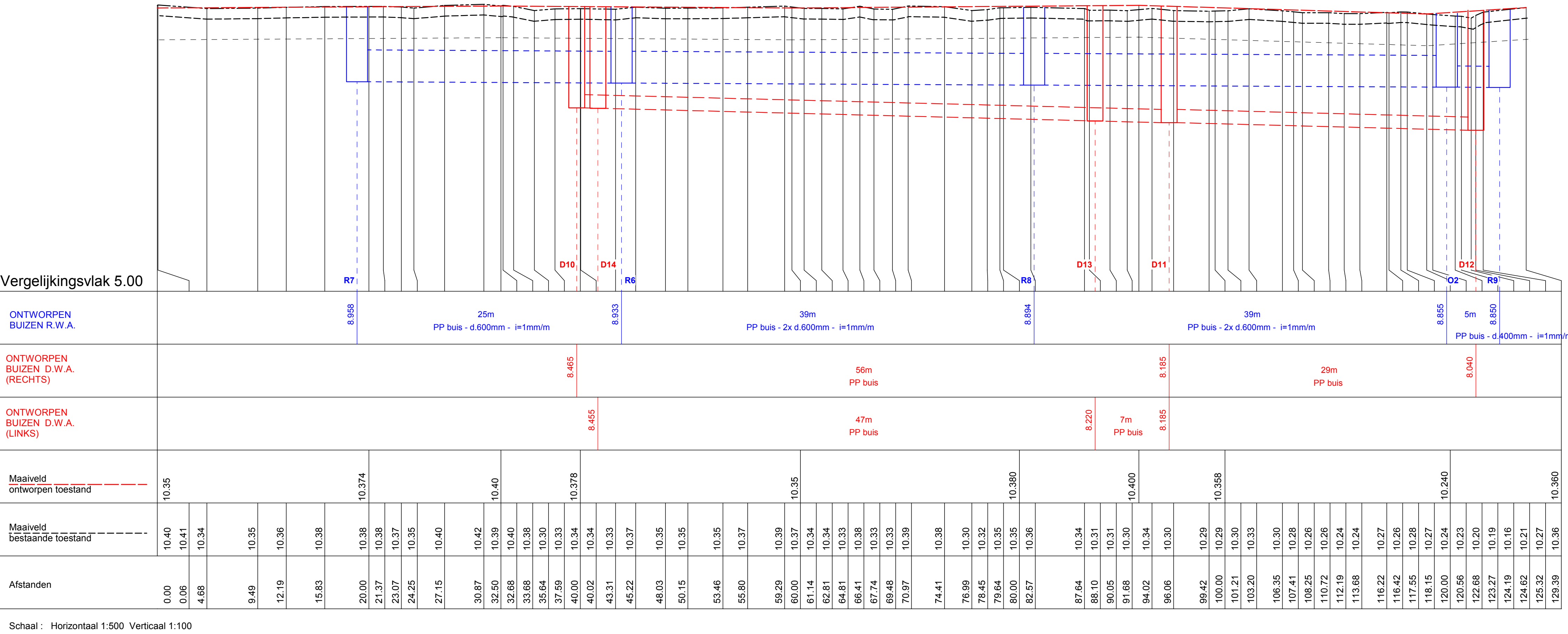
-- -- Ontworpen riolering R.W.A.

-- -- Ontworpen riolering D.W.A.

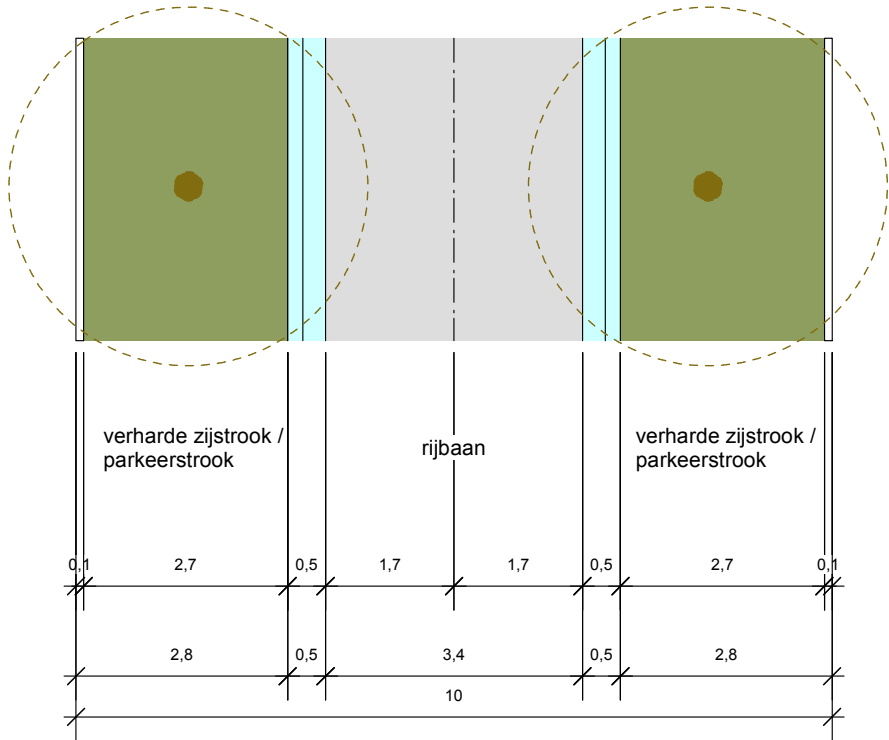
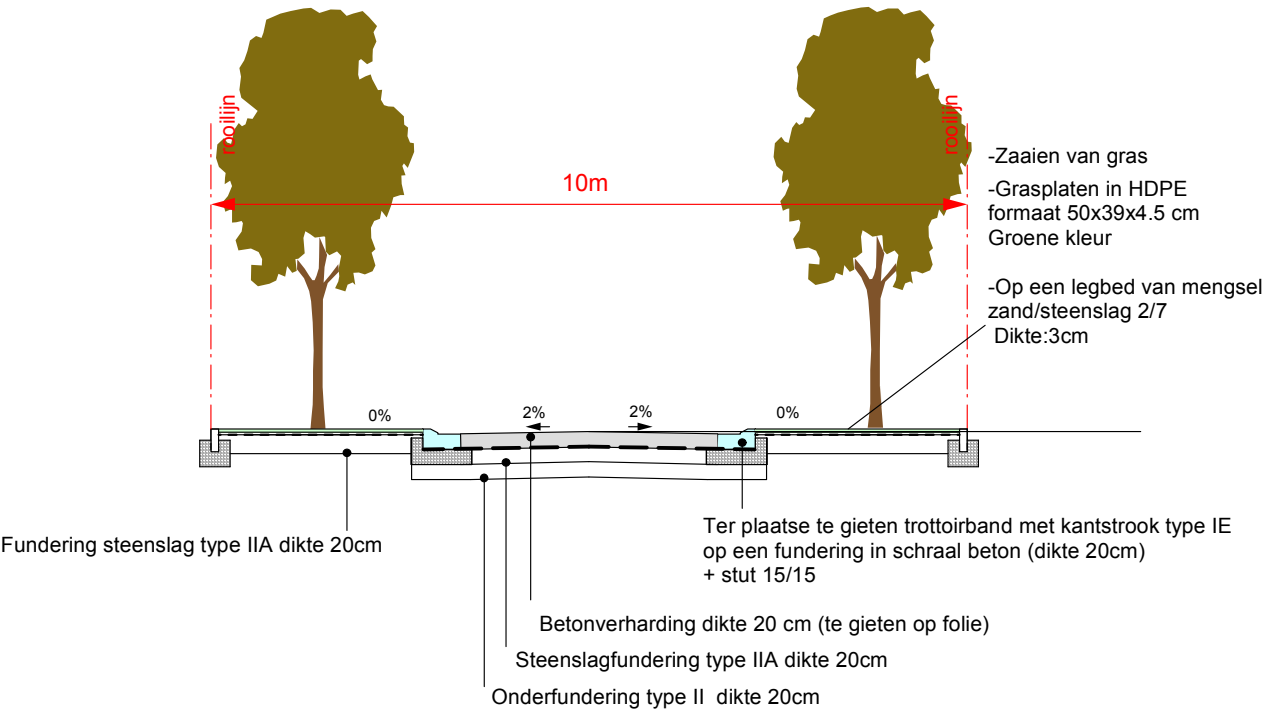
LP BAAN 1 (links)

Vergelijkingsvlak 5.00

ONTWORPEN BUIZEN R.W.A.	8.930 5m 8.935	GVK buis d.400mm i=1mm/m
ONTWORPEN BUIZEN D.W.A. (LINKS)	8.590	35m PP buis
ONTWORPEN BUIZEN D.W.A. (RECHTS)		
Maaiveld Ontworpen toestand	10.48	
Maaiveld Bestaande toestand	10.48 10.48	10.53 10.57
Afstanden	0.00 0.12	6.88 8.54

Modeldwarsprofiel "Rooilijn 10m" Schaal : 1/100

Modeldwarsprofiel "Rooilijn 12m" Schaal : 1/100

